

Till arbetsutskottet måndagen den 26 mars

Skatteförfarandeutredningens delbetänkande Tyst godkännande – ett nytt sätt att deklarerera (SOU 2006:89)

Utredningens förslag

Inför årets taxering skickar skatteverket ut ca 7 miljoner deklarationsblanketter med förtrycka uppgifter till fysiska personer. I de flesta fall behöver ingen ändring göras av de dessa uppgifter och den skattskyldige kan då godkänna deklARATIONEN via Internet, telefon eller SMS. Utredningen föreslår att avveckla denna rutin genom att den skattskyldige inte längre aktivt ska behöva godkänna Skatteverkets deklARATION. Att inte ge något svar till Skatteverket ska räknas som ett tyst godkännande. Kontakt med Skatteverket ska endast behövas då man vill göra förändringar. Detta ska skötas på samma sätt som tidigare genom att skicka in blanketten med införda förändringar.

Den skattskyldige har dock fortfarande ansvar för att deklARATIONEN är riktig och anses bekräfta detta genom sitt tysta godkännande. Skulle något ändå visa sig vara fel anses den skattskyldige inte vara straffbar men det kommer att ske skattetillägg. Det är endast de som får förtrycka deklarationsblanketter som kan ge ett tyst godkännande. Övriga måste deklarerera på samma sätt som tidigare.

LOs ståndpunkt

LO anser att förslaget är bra eftersom det innebär förenklingar i skattedeklARATIONEN. Det finns dock en risk att alltför stora förenklingar kan leda till sämre trygghet för den anställde. LO vill därför i detta sammanhang lyfta upp det problem med skattekrav som kan uppstå för en arbetstagare då en arbetsgivare inte har levererat in preliminärskatten. Detta problem riskerar att bli större med utredningens förslag. LO anser därför att förslaget behöver kompletteras med åtgärder som minimerar risken att en

arbetsgivare under en längre tid kan låta bli att leverera in preliminärskatt utan att bli upptäckt.

Ett problem i dagens skatteuppbörd som riskerar att bli större

Det finns en risk att den egna kontrollen kan bli sämre vid införandet av så kallat tyst godkännande i samband med inkomstdeklarationen. När det inte erfordras en aktiv åtgärd att intyga att lämnade uppgifter är korrekta, kan incitamentet försvinna att ens göra en rimlighetsbedömning av skattebeloppets storlek. Detta kan med tiden medföra oväntade skattekrav för arbetstagare i branscher som är utsatta för kriminell verksamhet eller överretablering.

Det är inte ovanligt att arbetstagare blir krävda på obetald skatt som arbetsgivaren redan dragit från deras lön i form av preliminärskatt, men som sedan inte levererats vidare till skattemyndigheten. Om arbetstagaren inför skattemyndigheten inte kan visa upp en lönespecifikation där det anges hur mycket preliminärskatt som arbetsgivaren har dragit, blir arbetstagaren själv skyldig att betala skatten. Ur arbetstagarens synvinkel kan hon/han då tvingas att betala skatten två gånger.

Det råder osäkerhet om omfattningen av detta problem men kännedom finns om de fall där man sökt hjälp av sitt fackförbund. Inom Fastighetsanställdas förbund anger t.ex. dess städavdelning i Stockholm att under 2006 blev 400 av dess 3000 medlemmar krävda på skatt. Transportarbetareförbundet anger att man under det senaste året bistått ett tjugotal medlemmar som krävts på skatt. Andra förbund med dessa problem är Hotell och Restauranganställdas förbund samt Målarförbundet. Förskingrad A-skatt är ett inslag som förekommer i de flesta av de otaliga konkursärenden som handläggs av förbunden. I vissa fall rör det sig om betydande belopp och blir därmed till något av en personlig tragedi för de drabbade.

En metod att få en bättre överblick av hur skatten flyter in vore att arbetsgivarna redovisade skatten månadsvis på personnummernivå och att man som privatperson kunde kontrollera sitt skattekonto löpande. Detta skulle med dagens teknik inte utgöra något större besvär för arbetsgivarna eftersom förmodligen alla redan idag har löneadministrationen i någon form av datorsystem.

En annan metod skulle vara ett system där skattemedlen inte direkt levereras in av arbetsgivaren utan i stället görs av arbetstagarens bank. Detta skulle då göras utifrån uppgifter från arbetsgivaren och genom autogirering från arbetstagarens konto till skattemyndigheten. Detta innebär inte heller något större

merarbete eftersom alla arbetsgivare redan idag lämnar uppgifter till arbetstagarens bank.

En ytterligare annan metod lanserades nyligen av Skatteverket (Svartköp och svartjobb i Sverige, Rapport 2007:1 del 2, Möjliga åtgärder mot svartarbete och bidragsfusk). Förslaget innehåller en modell för en lönehantering som helt administreras av skatteverket. Detta skulle dock bygga på frivillig basis och endast i dessa fall eliminera möjligheten till fusk med preliminärskatten.

LO anser att det är viktigt att införa åtgärder som minimerar risken för att en arbetstagare blir krävd på obetald skatt som hon/han tror att arbetsgivaren redan har betalat in. LO förespråkar inte någon speciell metod, utan presentationen av de tre metoderna ovan syftar endast till att visa att det är möjligt att lösa problemet.